

1970 рік

Параконьєв Костянтин Йосипович, виконавець головної ролі – за спектакль «Ярослав Мудрий» у Запорізькому обласному музично-драматичному театрі імені М. О. Щорса.

Костянтин

Йосипович

Параконьєв (8 вересня 1920, с. Володимирівка Кіровоградської області – 22 березня 1987, м. Запоріжжя) – український актор та режисер театру, кіноактор. Народний артист України. Йосип народився в сім'ї вчителя, який згодом став священником. Священика Параконя у 1937 році репресували і заслали на Соловки, де в тому ж році він був розстріляний. Але про долю батька Костянтин Йосипович до самої смерті так нічого і не дізнається. Аби уберегти сина від можливих ускладнень, мати віддала маленького Костю родичам в Зінов'євськ. Закінчивши з відзнакою школу, юнак, прізвище якого замінили на Параконьєв, подався в Київський інститут театрального мистецтва.

Після інституту Костянтин Параконьєв попросився на сцену театру рідного міста, в стінах якого ще були чутні голоси корифеїв, а серед глядачів були такі, хто бачив гру Кропивницького, Карпенка-Карого, М. Заньковецької. Не встиг молодий актор прижитися в Кіровограді, як до міста увійшли німці. Передбачивши окупацію, керівництво області ретельно становило списки евакуйованих промислових підприємств, закладів науки і культури, навіть окремих осіб. Театр в цей список потрапив, але з обмеженою кількістю працівників. Вчорашнього випускника театрального інституту Параконьєва в нього не включили. А жити треба було. Театр окупанти не закривали, лише контролювали репертуар. Параконьєв дебютував в жовтні 1942 року в ролі Халяви у виставі Марка Кропивницького «Вій». Ця роль стане однією з провідних в артистичній діяльності великого актора.

Інтелігентність, строгість, інтелектуальна заглибленість – ось ті риси характеру Костянтина Йосиповича, які вирізняли його з-поміж інших талановитих колег. Приємний баритон і струнка фігура увиразнювали внутрішню витонченість артиста.

22 роки актор і режисер працював у Кіровоградському театрі ім. М. Кропивницького, а в 1967 р. прийшов до Запорізького музично-драматичного, щоб стати одним із кращих у творчому колективі.

Мистецька діяльність К. Параконьєва позначена суворою дисципліною, витриманістю, чітко донесеною обґрунтованістю кожного творіння. Його акторський талант найбільше розкрився при створенні образів, що являли собою художнє узагальнення, несли на собі виразний відбиток часу, історії, суспільних ідей. В ролях К. Параконьєва виразно звучали внутрішня пристрасність, бажання говорити віч-на-віч із залом.

Знаковою в творчості Костянтина Йосиповича стала роль Ярослава Мудрого, за яку він отримав Державну премію УРСР ім. Т. Шевченка (1970).

Як зазначав театрознавець В. Гаккебуш, актор в ролі Я. Мудрого створив яскравий, привабливий образ, позначений добрим смаком і високим рівнем загальної сценічної культури. Зі сцени звучить прекрасний «оксамитовий» голос артиста, який плинно і м'яко виголошує ритмізовані рядки кочерги. А за цими рядками таїться напруження видатного інтелекту, яке іноді бурхливо проривається назовні якимось гострим афоризмом або філософською сентенцією.

Шевченківська премія 1970 року присуджена разом з режисером-постановником С. К. Сміяном.

Як режисер, Костянтин Йосипович надавав дії та образам аналітичної виразності і, в той же час, емоційності, ліричності. Здійснив постановку десятків вистав, серед яких «Без вини винуваті» О. Островського, «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого, «А зорі тут тихі» за Б. Васильєвим, «Червона калина» О. Рябова, «Вій, вітерець!» Я. Райніса, «Забути Герострата!» Г. Горіна.

Як актор кіно знявся в кількох стрічках на Київській кіностудії ім. О. Довженка: «Сон»; «17-й трансатлантичний»; «Дивак-чоловік»; «Повість про жінку».

Не стало Костянтина Йосиповича Параконьєва 29 березня 1987 р. Похований він у Запоріжжі.

Дізнатися більше:

Шевченківські лауреати 1962-2012: енциклопедичний довідник / авт.-упоряд. М. Лабінський; вст. сл. Б. Олійника. – 3-є вид., змін. і доповн. – К.: Криниця, 2012. – 864 с.

Легендарні особистості: Константин Йосипович Параконьєв [Електронний ресурс] // Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. В. Г. Магара [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу:<http://www.magara.zp.ua/legendarni-osobistosti/item/1024-parakoniev-kostiantyn-yosypovych#фотогалерея>. – (Дата звернення 3.01.2018). – Назва з екрана.

Цибульський, М. «Резонанс» започаткував Параконьєв [Текст]: про талановитого актора-земляка / М. Цибульський // Кіровоградська правда. – 2003. – 4 лютого. – С. 3.